

TYÖELÄMÄN JA KORKEAKOULUN KUMPPANUUS: SYSTEMAATTINEN KATSAUS KIRJALLISUUTEEN

Arja Häggman-Laitila, TtT, dosentti, kehityspäällikkö & Leena Rekola, FT, yliopettaja
Metropolia Ammattikorkeakoulu, Terveys- ja hoitoala

TIIVISTELMÄ

Kansainvälisessä kirjallisuudessa on tarkasteltu useita vuosikymmeniä terveydenhuolto-organisaatioiden ja korkeakoulutuksen yhteistyötä ja kumppanuutta. Tästä huolimatta tutkimustieto aiheesta on edelleen hyvin niukkaa. Kumppanuutta (partnership) käytetään erilaisissa yhteyksissä. Siitä ei ole olemassa yhteisesti sovittua määritelmää eikä sen kehittämiseksi ole laadittu laajasti testattuja toimintamalleja.

Systemaattisen katsauksen tarkoituksena on tuottaa empiiristä näyttöä ja teoreettista tietoa kumppanuusmallin käsitteellistämistä ja kehittämistä varten. Katsauksessa vastataan seuraaviin kysymyksiin: 1. Miten kumppanuutta on määritelty kehittämistoiminnassa?, 2. Millaisiin tavoitteisiin kumppanuuden kehittämisellä on pyritty?, 3. Miten kumppanuus on toteutunut?, 4. Mitkä tekijät edistävät ja estävät kumppanuutta?, 5. Mitä tuloksia kumppanuuden kehittämisestä on saatu?

Kirjallisuutta haettiin Cinahl-, PubMed- ja Eric -tietokannoista vuosilta 1999-2009. Haku tuotti yli 1012 viitettä, joista poimittiin tiettyjen sisäotto- ja poissulkukriteerien avulla lopulliseen analyysiin 24 kokotekstiä. Näistä 12 oli varsinaista tutkimusta ja loput kehittämishankkeiden kuvauksia.

Kumppanuutta määriteltiin sen lähtökohdaksi tunnistetun ongelman, kumppanuuden tunnuspiirteiden, toteutumistapojen ja käyttäytymismuotojen perusteella. Työelämän ja korkeakoulun kumppanuus oli toteutunut kehittämällä ja jakamalla asiantuntijuutta, tukemalla kumppaniorganisaatioiden johtajuutta, parantamalla opiskelijaohjausta ja tehostamalla rekrytointia. Asiantuntijuutta oli kehitetty järjestämällä opiskelumahdollisuuksia tai yhteisiä oppimisprosesseja sekä ottamalla käyttöön sähköisiä välineitä ja rahoitusjärjestelmiä. Asiantuntijuutta oli jaettu perustamalla yhteisiä virkoja ja edistämällä rajojen ylityksiä ja asiantuntijuuden yhteenliittymistä. Johtajuutta oli kehitetty erilaisin kurssein ja opiskelijaohjausta toimintaohjeistuksilla, keskijohdon ja ohjaajien koulutuksilla ja ohjaajien urakehitysohjelmilla. Rekrytoinnin edistämiseksi oli järjestetty kesäharjoittelujaksoja, pätevyyksien päivityskursseja, opetusta tukevia työllisyysohjelmia ja hoitotyön kesäakatemia. Kumppanuutta edistäviksi tekijöiksi tunnistettiin yhteistyön sopimiseen liittyvät vaiheet, toimintaympäristöjen samansuuntaisuus, kumppanuutta ohjaavat toimintaperiaatteet, muutosjohtaminen ja viestintä. Estäviä tekijöitä ovat organisaatioiden väliset kulttuurierot, asenteelliset tekijät sekä arvostuksen, resurssien ja yhteisymmärryksen puute. Kumppanuuden hyötyjen kuvaus aineistossa oli niukkaa.

Katsauksen tuottamia käsitteitä voidaan hyödyntää kehitettäessä korkeakoulujen ja työelämän välistä kumppanuutta ja sitä ohjaavaa toimintamallia. Niitä voidaan käyttää myös kumppanuuden arviointimittareiden kehittämiseen. Katsaus luo myös ajantasaisen vertailukohdan kumppanuuden kansalliselle kehittämistyölle. Kumppanuuden tutkimus edellyttää tulevaisuudessa myös sille soveltuvan metodologian ja teoreettisen viitekehyksen kehittämistä.